

Στο βιβλίο σας αφηγείστε την ιστορία της οικογένειάς σας, κυρίως του πατέρα σας, που ήταν ένας επιζών του Άουσβιτς. Γιατί έπρεπε να γραφτεί αυτή η ιστορία και γιατί τώρα;

Είναι μεν η ιστορία της οικογένειάς μου πλαισιωμένη με μυθοπλαστικά στοιχεία, αλλά στην ουσία καλύπτει τις ιστορίες πολλών Εβραίων που επέστρεψαν από τα στρατόπεδα. Οι άνθρωποι της πρώτης γενιάς, οι επιζήσαντες δηλαδή, μιλούσαν, αν μιλούσαν, γι' αυτά που πέρασαν στα στρατόπεδα, αλλά όχι για το τι συνέβη μετά την επάνοδο. Το βιβλίο αυτό είναι το πρώτο στην Ελλάδα που ασχολείται με το θέμα αυτό. Το μετά είναι σημαντικό, ίσως όχι εξίσου, αλλά πρέπει να ειπωθεί. Γιατί τώρα; Όπως είπε ο σοφός Χιλέλ «αν όχι τώρα, πότε;» και με τον ίδιο τίτλο έγραψε νουβέλα ο Πρίμο Λέβι. Αν αυτό το κομμάτι δεν γραφεί τώρα από τους απογόνους της 2ης γενιάς, τότε κινδυνεύει να χαθεί.

Σε ποιο βαθμό χρειάστηκε να επινοήσετε στοιχεία της ιστορίας ώστε να καλύψετε τυχόν κενά που δεν γνωρίζατε;

Το 40% είναι μυθοπλασία, απαραίτητη για την κατανόηση των καταστάσεων.

Πόσο έτοιμοι πιστεύετε ότι είναι οι Έλληνες για να αποδεχτούν σκοτεινές σελίδες της Ιστορίας τους;

Σκοτεινές σελίδες υπάρχουν σε κάθε λαό. Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα του βιβλίου. Η ιστορία της οικογένειάς μου καλύπτει την Κατοχή, τον Εμφύλιο, την μεταπολεμική περίοδο, την Δικτατορία. Είναι όμως η ιστορία μιας εβραϊκής οικογένειας και σ’ αυτό διαφέρει από αυτά που έζησαν χριστιανικές οικογένειες την ίδια χρονική περίοδο. Τις εβραϊκές ιστορίες τις ακούν οι Έλληνες με δεκτικότητα και συγκίνηση. Όχι όλοι, βέβαια.

Ποιο είναι το πιο συγκινητικό σχόλιο που έχετε ακούσει μέχρι τώρα για το βιβλίο σας;

Άκουσα πολλά σχόλια. Πολλοί έλεγαν πως δεν μπορούσαν να σταματήσουν να το διαβάζουν. Νομίζω όμως πως το πιο συγκινητικό ήταν αυτό που έγραψε ένας φίλος στα εβραϊκά: «Διαβάζω το βιβλίο σου. Έφτασα στη σελίδα ΧΧ. Εκεί ένα νεαρό ζευγάρι στο κατάστημα του Μωύς ζητά να αγοράσει έπιπλα για το διαμέρισμά τους. Η κοπέλα απευθύνεται στον Μωύς και του λέει με σπασμένη φωνή ότι ήταν συμμαθήτρια της Ρασέλ και πόσο ταλαντούχα ήταν. Αυτό το απόσπασμα με σταμάτησε. Η κόρη μου σκοτώθηκε πριν από 8 χρόνια σε ηλικία 22 ετών. Μερικές φορές άνθρωποι με θάρρος μου μιλούν γι αυτήν. Ξέρω ότι είναι δύσκολο για αυτούς. Είναι δύσκολο και για μένα, αλλά τα λόγια του Μωύς ήταν "... δεν θα σας πω περισσότερα, δεν θα σας είναι εύκολο, ούτε και για μένα". Είναι και τα λόγια που νιώθω και τους λέω.»

Ποιο είναι το πιο εκνευριστικό σχόλιο που έχετε ακούσει μέχρι τώρα για το βιβλίο σας;

Δεν άκουσα κανένα.

Κάποιοι λένε, «ένα μεγάλο βιβλίο, χρειάζεται ένα μεγάλο θέμα». Το πιστεύετε;

Δεν θέλω να υπονοήσω πως πρόκειται για «μεγάλο βιβλίο», συνεπώς δεν μπορώ να απαντήσω. Το θέμα σίγουρα είναι μεγάλο.

Ποιο θα λέγατε ότι είναι το βαθύτερο θέμα στο δικό σας βιβλίο;

Το βαθύτερο θέμα στο βιβλίο είναι το τραγικό δίλημμα του Οβαδιά, αδελφού του Μωύς, στη ράμπα του Μπίρκεναου, εκεί που έφταναν τα τρένα και γινόταν η επιλογή των αφιχθέντων, ποιοι δηλαδή θα πήγαιναν για εργασία και ποιοι για τους θαλάμους των αερίων. Θα προειδοποιήσει τον Μωύς ή όχι; Αυτό επηρέασε την εξέλιξη της οικογενειακής ιστορίας μέχρι σήμερα. Είναι ένα ζήτημα που υπάρχει σε όλες τις οικογένειες, όχι προφανώς το ίδιο και με την ίδια έκταση, αλλά πολλά που συνέβησαν, στο Ολοκαύτωμα, στην γερμανική κατοχή, στον Εμφύλιο και αλλού σημάδεψαν τους ανθρώπους για γενιές.

Ως Έλληνας Εβραίος που καταφύγατε νέος στο Ισραήλ, ποια είναι η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίσατε στη ζωή σας εκεί;

Πήγα στο Ισραήλ λίγο πριν τα δεκαοχτώ μου χρόνια. Δεν ήξερα λέξη εβραϊκά. Στην αρχή έλεγα πως θα τελειώσω τις σπουδές μου και θα επιστρέψω στην Ελλάδα. Ένιωθα «ξένος», οι ισραηλινές δεν με κοιτούσαν, ήμουν «μετανάστης». Ίσως γιατί αυτό εξέπεμπα. Κάπου όμως τα πράγματα άλλαξαν και αποφάσισα να ζήσω εκεί και να ενσωματωθώ στην ισραηλινή κοινωνία. Δεν ήταν απλό, αλλά πιστεύω πως τα κατάφερα. Στο Πολυτεχνείο και στην επαγγελματική μου ζωή γενικά δεν ένιωσα ποτέ την παραμικρή διάκριση. Βέβαια, ζω σ’ έναν μικρόκοσμο, στον πανεπιστημιακό χώρο. Εκεί σε μετρούν σύμφωνα με την

Phoca PDF

επιστημονική σου αξία, ανεξάρτητα φυλής, εθνικότητας, φύλου, θρησκείας κλπ. Και στην προσωπική μου ζωή έγινα απόλυτα δεκτός από κάθε άποψη. Έκανα παιδιά, καλούς πολίτες και καλούς ανθρώπους και αυτό μου αρκεί.

ΠΗΓΗ: BOOKPRESS.GR, 9.12.2021

Phoca PDF